

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 259/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., Piaristická 2, Nitra, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 87/2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], Jakubov 377 (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., Piaristická 2, Nitra, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 87/2010 o náhradu nemajetkovej ujmy.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza:

„Navrhovateľ [REDAKOVANÉ] podal dňa 01. 12. 2009 na Okresnom súde Bratislava I proti odporcovi [REDAKOVANÉ] návrh na vydanie platobného rozkazu vzhľadom na nespornosť žalovaného nároku na zaplatenie dlžnej sumy 4.579,93 EUR s príslušenstvom. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 31 Rob/259/2009.

Dňa 09. 03. 2010 Okresný súd Bratislava I vydal platobný rozkaz č. k. 31/Rob/259/2009, ktorým zaviazal odporcu na náhradu žalovanej sumy s príslušenstvom.

Dňa 24. 03. 2010 odporca podal proti uvedenému platobnému rozkazu odpor.

Dňa 30. 04. 2010 zaslal navrhovateľ v súdom určenej lehote vyjadrenie k podanému odporu v uvedenej právnej veci.

Napriek následným urgenciám o vytýčenie termínu pojednávania nebol vykonaný Okresným súdom Bratislava I., už žiadny procesný úkon.

Listom zo dňa 30. 05. 2011 navrhovateľ žiadal Okresný súd Bratislava I, aby v danom spore vytýčil termín pojednávania, nakoľko bolo poukázané na skutočnosť, že navrhovateľ ako živnostník z dôvodu bezdôvodného neplnenia pohľadávok odporcom sa dostáva do veľmi obtiažnej finančnej situácie.

Okresný súd bol taktiež urgovaný formou e-mailov právnym zástupcom navrhovateľa, aby tento vytýčil termín pojednávania čo najskôr podľa možností rozvrhu práce príslušného sudcu.

Navrhovateľ listom zo dňa 22. 09. 2014 podal predsedníčke Okresného súdu Bratislava I sťažnosť, v ktorej upozornil na prietahy v danom súdnom konaní.

Predsedníčka Okresného súdu Bratislava I odpovedala navrhovateľovi listom zo dňa 17. 10. 2014, že sťažnosť na prietahy v konaní je dôvodná, nakoľko odo dňa 30. 04. 2010, kedy bolo súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa k odporu odporcu, nebol vo veci vykonaný žiaden úkon súdu.

Navrhovateľ sa riadne a včas (a to bezprostredne po splatnosti jeho pohľadávok) obrátil so žalobou na súd s dôverou, že mu bude poskytnutá súdna ochrana jeho zákonných práv. Nezaplatenie peňažnej pohľadávky a následné prietahy v súdnom konaní však mali nepriaznivý vplyv na úhradu jeho vlastných záväzkov, znemožnilo mu tak podnikanie, obstarávanie a následný predaj tovarov a služieb, nebol schopný riadne a včas uhrádzať svoje záväzky, čo viedlo následne k platobnej neschopnosti a v konečnom dôsledku ukončeniu vlastnej podnikateľskej činnosti navrhovateľa.

Navrhovateľ ako živnostník sa vzhľadom na skutočnosť nezaplatenia peňažnej pohľadávky a prietahov v predmetnom súdnom konaní, a to napriek zaplateniu nie malej peňažnej sumy súdneho poplatku vopred, dostal do bezvýhodiskovej finančnej situácie v podnikaní, musel ukončiť svoju vlastnú podnikateľskú činnosť, čím došlo k závažnému zásahu do osobnostných aj majetkových práv navrhovateľa.

Nečinnosť súdu v dlhšom časovom období zároveň zvyšuje riziko zníženia finančnej bonity odporcu spoločnosti [REDACTED] ako dlžníka do takej miery, že aj v prípade úspechu sťažovateľa v súdnom konaní jeho pohľadávka zostane neuspokojená v dôsledku nemajetnosti odporcu.

Samotná skutočnosť, že došlo k vytýčeniu termínu pojednávania Okresným súdom Bratislava I ako súdu prvého stupňa po skoro piatich rokoch a následnému vydaniu súdneho rozhodnutia, nemožno bez všetkého považovať za dostatočnú nápravu prietahov a najmä následku, ktorý spôsobili navrhovateľovi, a to aj z pohľadu, že išlo o skutkovo a právne jednoduchý súdny spor.

Za daných okolností máme za to, že ako jediný možný a spravodlivý prostriedok nápravy a zmiernenia ujmy sťažovateľa je priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za niekoľko rokov prietahov, ktoré v súdnom konaní vznikli a ktoré ho tak zbytočne predĺžili, práve v dôsledku nečinnosti Okresného súdu Bratislava I. Navrhovateľ z tohto dôvodu požaduje za porušenie jeho práva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 120,- EUR (t. j. približne vo výške sumy úrokov z omeškania odo dňa podania návrhu na zaplatenie peňažnej pohľadávky do doby vyhlásenia rozsudku v danej veci Okresným súdom Bratislava I).

Vzhľadom k vyššie uvedenému, podávame sťažnosť proti porušeniu základných práv a slobôd v konaní sp. zn. 31 Cb/87/2010 vedenom na Okresnom súde Bratislava I. V danom konaní sa od roku 2010, t. j. 4 roky a osem mesiacov nepojednávalo a nevykonali žiaden iný právny či procesný úkon. Domnievame sa, že nekonaním Okresného súdu Bratislava I bolo porušené právo sťažovateľa, aby sa vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa § 100 Občianskeho súdneho poriadku len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Súd sa v konaní sp. zn. 31 Cb/87/2010 touto zásadou neriadil a porušil dané ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb/87/2010 porušené bolo.

2. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 2 120,- EUR, ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 355,73 EUR (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ing. Branislava Pecha, PhD., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ ďalej doplnil sťažnosť podaním zo 4. marca 2015, doručeným ústavnému súdu 11. marca 2015, v ktorom okrem iného uvádza:

«Po nadobudnutí právoplatnosti súdneho rozhodnutia – Rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22. 01. 2015 sťažovateľ zistil, že medzičasom v spoločnosti [REDAKOVANÉ] došlo... (v marci 2014) k zmenám v osobe spoločníka a konateľa a to na osoby, ktoré sú nekontaktné a teda spoločnosť [REDAKOVANÉ] bola medzičasom (v marci 2014) týmto spôsobom „zlikvidovaná.“...

Uvedené znamená, že pohľadávka sťažovateľa sa v dôsledku porušenia práva sťažovateľa, aby sa vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, a to aj napriek úspechu sťažovateľa v súdnom konaní stala de facto nevymožiteľná...

Za daných okolností máme za to, že ako jediný možný a spravodlivý prostriedok nápravy a zmiernenia ujmy sťažovateľa (zásahu do osobnostných a majetkových práv sťažovateľa), je priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za nevymožiteľnosť práva sťažovateľa a za niekoľko rokov prieťahov, ktoré v súdnom konaní vznikli a ktoré ho tak zbytočne predĺžili, a to práve v dôsledku nečinnosti Okresného súdu Bratislava I. Navrhovateľ z toho dôvodu požaduje za porušenie jeho práva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 6.699,93 EUR (t. j. sumy istiny vo výške 4.579,93 EUR a sumy 2 120,- EUR vo výške sumy úrokov z omeškania odo dňa podania návrhu na zaplatenie peňažnej pohľadávky do doby vyhlásenia rozsudku v danej veci Okresným súdom Bratislava I).»

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu základného práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušovanie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Uvedený právny názor ústavného súdu je

akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 87/2010, v ktorom podľa neho okresný súd porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Zo samotnej sťažnosti sťažovateľa, ako aj zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 31 Cb 87/2010 z 22. januára 2015 rozhodol vo veci samej. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd konštatuje, že okresný súd rozhodnutím vo veci ešte pred doručením sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu, t. j. pred 27. februárom 2015, vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa, a preto už okresný súd nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda nemohol už ani porušovať základné právo označené sťažovateľom.

Keďže sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní sp. zn. 31 Cb 87/2010 sťažnosťou, ktorá bola ústavnému súdu doručená 27. februára 2015, t. j. v čase, keď okresný súd už vo veci nekonal, resp. keď rozsudok okresného súdu č. k. 31 Cb 87/2010-111 z 22. januára 2015 už bol sťažovateľovi doručený 9. februára 2015, k porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy už nemohlo dochádzať.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého sa sťažovateľ domáha, argumentujúc výškou ujmy spôsobenej mu postupom všeobecného súdu, nie je prostriedkom nápravy tejto ujmy spôsobenej mu v konaní pred všeobecným súdom ani účelom konania podľa čl. 127 ústavy,

ale je jedným z právnych dôsledkov vyslovenia porušenia práv sťažovateľa ústavným súdom v konaní podľa čl. 127 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2015